

szüke miatt, a meglevők fejlesztése, valamint újak fölállítása.

Csupán a szegedi középiskolák végzett növendékei jelentékeny létszámot képesek biztosítani az egyetemhez, többet, mint a legnépesebb vidéki jogakadémia hallgató-sága.

Amde abban a körzetben, amelyből a szegedi egyetem növendékei tömegére számíthat, 36 virágzó középiskola működik, s az ország közállapotairól kiadott kormányjelentések adatai alapján 2000—2500 főre tehető a létesítendő egyetem hallgatóinak száma.

Iskolánk állandóan fokozódó keresettsége, minden mástól eltekintve is, elég biztosíték, hogy e létszám megvalósul és csökkenni nem fog.

Mint országos központ, székhelye városunk az összes polgári és katonai, közigazgatási és bírósági, felső és alsóbb hivataloknak.

Ezekben tizezrekre menő számban nyerne alkalmazást a magyar értelmiséghez tartozó családok fentartói, akik gyermekeiknek kivétel nélkül egyetemi kiképzetést igyekeznek nyújtani.

Az állami és törvényhatósági élet természetes fejlődésével ezek létszáma is állandóan emelkedik, másrészt a természetes népszaporodás biztosítja az egész város népességének, evvel a tanuló ifjúság számának is állandó emelkedését.

Iskoláink mellett nagy előnyöket nyújt az egyetem részére Szeged közművelődést szolgáló intézményeinek nagy száma és fejlettsége.

Könyvtárunk az ország legnagyobb gyűjteményei közé tartozik. Múzeumunk a törvényhatóságiak között a legelső, a tudomány, a művészet s a művelődés minden ágát életképes, nagy eredményekkel dolgozó közintézmények, társadalmi egyesületek szolgálják. A szegedi Dugonics-Társaság, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület, a Szegedi Képzőművészeti Egyesület, városi zeneiskolánk páratlanul állanak, orvosi, mérnöki, jogász, írói, gazdasági, ipari, kereskedelmi kamaráink, egyesületeink előkelő színvonalúak.

Az elemi, közép- és felsőbb-foku népoktatást szolgáló, ismeretterjesztő tanfolyamok, fölolvadások, hangversenyek minden fölhasználható időt lefoglalnak az egész éven át.

Mindezek tág alkalmat nyújtanak a művelődésre, másrészt a keresetet is nyújtó közreműködésre.

Irodalmi tevékenységre hat napilap, több heti és szaklap, míg kenyérkereső mellékfoglalkozásra ügyvédi, orvosi, mérnöki, kereskedelmi, gyári, egyesületi stb. irodák és hivatalok nyújtanak alkalmat.

A társadalmi érintkezés minden ágára kasszinók, otthonok, körök, közel kétszáz egyesület állanak rendelkezésre, a testedzést, sportot evezős, vívó, torna, atlétikai, kerékpár, korcsolyázó stb. egyesületek szolgálják.

A lakás és élelmészeti viszonyok a legszélsőbb igényeket kielégítik, minden kényelmet nyújtó lakások és étkező helyiségek, olcsó lakások és éttermek, élelmészeti nagy ipartelepek, szerény igényekhez mért tápintézetek, végül a város által fentartott népkonyha a megélhetés legkedvezőbb föltételeit biztosítja.

Szegénysorsu hallgatók támogatására már is harmincon felüli ösztöndíj vár kiosztásra.

Tömegelőállításra képes iparunk, nagyarányú kereskedések, fejlett verseny, olcsó beszerzési piacról és e téren is minden igény kielégítéséről gondoskodnak Szeged nagyforgalmu bevásárló helye ma is messze terjedő körzetének.

Egészségi tekintetben köztudomás szerint is első helyen áll Szeged.

Nyílegyenes, aszfalttal, kövel burkolt, fásított, széles utcák, nagyszámu tér, mindmeg-

annyi park, sok sétahely, játéktér, az egész várost körülövező erdősités, villatelepek, ártézi kutakból táplált magas és alacsony nyomású vízvezeték, csatorna-hálózat, árnyaival és alacsony áraival tömegek befogadására alkalmas ártézi közfürdő, tiszai fürdők stb. adják meg ehhez az alapot.

Nagy gondot fordítunk a közéletmezésre, vágóhidunk a műszaki haladás minden vívmányával rendelkezik, piacaink, behozatalunk állandó orvos-rendőri ellenőrzés alatt állanak.

Szorgosan ügyelünk az erkölcsrendészetre, nemkülönben a járványos betegségek megelőzésére.

Közkórházunk, gyermekkórházunk, mentő, betegszállító, fertőtlenítő s más állami és városi egészségügyi intézmények mellett ma is két elkülönítő kórházzal és külön megfigyelő kórházzal rendelkezünk, de kötelezőleg el van látva ilyenmel minden egyes tömegellátásra szolgáló intézet is.

Az egészségügyi hatóságok mellett a tisztifőorvos vezetésével 14 kerületi orvos teljesíti a közegészségügyi szolgálatot, kellő számu segédszeméllyel és állandóan nagy eszközökkel igyekszünk minden egészségre hátrányos állapot megszüntetésére.

Amint kiváló gondoskodásunk tárgya meglevő intézményeink fejlesztése s a város fejlődésének lehető fokozása is.

Harminc év előtt, az árvíz után alig másfél millió korona volt a város költségelőirányzata, 1910 végén ötmillióhatszáz ezer koronát tüntet ki a zárszámadás bevétel és kiadásként.

Hat háromemeletes, hét kétemeletes nagy bérház épült egyetlen év alatt, és egész tömege a közmunkáknak foglalkoztatja állandóan közlegeinket.

Nagyarányu városfeltöltés, általános csatornázás, két új népliget, kertgazdasági mintatelep, kendertermelési akadémia, két nagy nevelő- és tápintézet, vakok központi intézete, három új népiskola, főgimnázium kibővítése, gépészeti és elektrotechnikai felső ipariskola, zeneiskola és hangversenytér, központi sporttelep, vasuti számvevő-ségi palota, vasuti műhelytelep, központi javadalmi hivatal, vásárcsarnok, plébánia-épület, rőszkei templom, fogadalmi templom, három új polgári iskola és a hatszáz ágyas új közkórház tíz milliót meghaladó értékben állanak ezidő szerint kivitel vagy tervekészítés alatt, tárgyalásokat folytatunk harmadik főgimnázium, második felső-kereskedelmi, harmadik fiu-polgári iskola, nógimnázium létesítése érdekében.

Kétségtelen mindezekből, hogy Szeged, mint az ország legnépesebb és legfejlettebb vidéki városa, úgy központi fekvésénél, kedvező összeköttetéseinél, mint kitünő egészségi, gazdaságos megélhetési, megállapodott gazdasági, haladott ipari és kereskedelmi viszonyainál fogva, főképen pedig kulturájának magas színvonalánál fogva egyetem elhelyezésére kiválóan alkalmas város s az egyetem befogadására, az újjáépítés óta következetesen folytatott közművelődési politikája folytán teljesen elő is van készítve és rendelkezik a további fejlődés minden előföltételével.

Tudjuk jól azt, hogy az ország egyetemek iránti igénye a szegedi egyetem fölállításával végleges kielégítést nem nyerhet, de kétségtelen az is, hogy bármely más városban létesítenék is egyetem, Szegednek és a körzetéhez tartozó terjedelmes és népes ország-résznek élénken érzett szükséglete a felsőbb oktatás terén mindig fönmarad s azt csak a szegedi egyetem képes megszüntetni.

Legutóbb 1906-ban volt alkalma városunk közönségének áldozatkészségét bejelenteni, mellyel az egyetem fölállítását szolgálni kívánja, most, hogy Nagyméltóságod bölcs elhatározással s erős kézzel viszi megvalósítás elé az ország legnagyobb kulturügyét, a

felső oktatás fejlesztését, újra megfontolás alá vette törvényhatóságunk a hozzájárulás kérdését és vagyoni erejének szigorú mérlegelésével 197—1911. szám alatt hozott határozatával a nagy nemzeti közcélra fölajánlja a szegedi egyetemhez: a városi múzeumot és könyvtárt, a 600 ágygal építendő új közkórházat, ennek s az orvosi egyetemnek elhelyezésére a már kijelölt 25 hold területet, a központi egyetem elhelyezésére a mai közkórház 2 hold 480 négyszögöles telkét, az az időközben létesült gyermekkórházat, továbbá készpénzben három millió koronát, a városi múzeumra eddig fordított évi 30,000 korona állandó hozzájárulást, a fejlesztéshez 15 éves részletekben másfélmillió koronát és a meglevőkön túl 10 új alapítványt összesen 1 tizmillióháromszázkilencvenegyezerhatszázhusz korona értékben.

Fölajánlja továbbá 283—1911. számú közgyűlési határozatával: az egyetem kémiai, fizikai, geológiai és botanikai, esetleg egyéb intézeteinek az orvosi egyetemmel kapcsolatos elhelyezése esetére az ennek és klinikáinak céljaira kijelölt 25 holdas terület mellett elterülő három holdnyi 950 négyszögöl nagyságu város tulajdonát képező, illetve amennyiben az ellenkező oldal volna előnyösebb, az ott vétel után megszerzendő hasonló nagyságu területet, valamint az egyetemmel kapcsolatos némely intézmények: fűvészkert, meteorológiai, csillagászati, magvizsgáló stb. intézetek céljaira Ujszegeden a népkert szomszédságában, esetleg amennyiben előnyösebb volna a város tulajdonából más helyen, 50 hold területet, úgy az állami szemkórház kibővítéséhez az e célra fentartott 616 négyszögöl telket.

Mindezek beszámításával ajánlatunk végleges értéke tizennégy millió koronára emelkedik.

Kötelességszerűleg kijelentjük azonban, hogy ajánlatunkat véglegessé tenné, áldozatkészségünket kimerítettnek tekinteni nem óhajtjuk és a tárgyalások megindítása esetén azok során készek vagyunk vagyoni erőink mérlegelése mellett a részleteket a szükséghez képest módosítani.

— a kultuszhoz:

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat kegyeskedjék törvényhatóságunk tiszteletteljes kérését nagybecsü figyelmére méltatni, ajánlatunkat elfogadni és a szegedi egyetem mielőbbi létesítése érdekében a tárgyalások mielőbbi felvételét kegyesen elrendelni.

— miniszterelnökhöz:

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat kegyeskedjék törvényhatóságunk tiszteletteljes kérését nagybecsü figyelmére méltatni, ajánlatunk elfogadását és annak megvalósítása érdekében a tárgyalások mielőbbi elrendelését hatalmas befolyásával támogatni.

Kelt Szeged szabad királyi város törvényhatósági bizottságának 1911 évi június hó 30-án tartott rendes közgyűléséből.

Lázár György dr polgármester,
Gaál Endre dr tanácsos.

A temesvári hírlapírók állásfoglalása.
Temesvárról jelentik: A temesvári hírlapírók gyűlést tartottak, amelyen foglalkoztak a sajtószabadság ügyében a törvényhatóságok és egyesületek által hozott határozatokkal. Az értekezleten határozatilag kimondták, hogy követelik a teljes és korlátlan sajtószabadságnak és a szabad kolportázs-jognak a törvénybe iktatását, szükségesnek tartják azonban, hogy a törvényben kimondassék a helyreigazítási kötelezettség, melynek betartása büntető eljárástól mentesítsenek. Az értekezlet kimondotta egyúttal, hogy *A Nap* című napilap ügyében a Budapesti Újságírók Egyesülete által megpendített országos újságírógyűlés eszméjével nem rokonszenvez, mert a nevezett lap hangjával magát azonosítani nem engedi.